

บทที่ 4

ผลการศึกษาพัฒนาการและความเจริญเติบโต ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด

การศึกษาในบทนี้เป็นการศึกษาพัฒนาการ และความเจริญเติบโตของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด โดยทำการศึกษาในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2545-2549 ซึ่งผลจากการศึกษานี้ทำให้ทราบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ อย่างไร และช่วยให้มองเห็นภาพการเจริญเติบโตของสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างคร่าวๆ อันเป็นแนวทางในการศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งอื่นๆ รวมถึงการศึกษาในบทต่อไป

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด

การพิจารณาผลการดำเนินงานเพื่อศึกษาพัฒนาการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ได้อาศัยข้อมูลทางการเงินในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2545-2549 รวมทั้งสิ้น 5 ปี โดยการศึกษาจะพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ได้แก่ จำนวนสมาชิก การดำเนินธุรกิจ เงินทุน กำไรขาดทุน สถานะทางการเงิน และแหล่งเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	จำนวนสมาชิก (คน)	ออกระหว่างปี (คน)	อัตราเพิ่ม (ลด) (คน)
2545	6,929	176	-
2546	6,928	146	- 1
2547	6,984	118	+ 56
2548	7,096	100	+ 112
2549	7,353	92	+ 257

ตารางที่ 4.2 ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	ทุนเรือนหุ้น (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	1,154,211,550.00	-	-
2546	1,272,317,220.00	+ 118,105,670.00	+ 10.23
2547	1,420,423,510.00	+ 148,106,290.00	+ 11.64
2548	1,642,550,570.00	+ 222,127,060.00	+ 15.64
2549	1,752,920,670.00	+ 110,370,100.00	+ 6.72

ตารางที่ 4.3 เงินสำรอง และทุนอื่นๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	เงินสำรอง และทุนอื่นๆ (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	156,850,778.89	-	-
2546	173,255,273.11	+ 16,404,494.22	+ 10.46
2547	185,142,713.62	+ 11,887,440.51	+ 6.86
2548	198,495,281.98	+ 13,352,568.36	+ 7.21
2549	215,282,185.72	+ 16,786,903.74	+ 8.46

ตารางที่ 4.4 จำนวนเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	เงินรับฝาก (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	1,109,093,069.42	-	-
2546	1,265,898,419.68	+ 156,805,350.26	+ 14.14
2547	1,508,880,859.04	+ 242,982,439.36	+ 19.19
2548	1,622,200,098.30	+ 113,319,239.26	+ 7.51
2549	1,911,807,190.01	+ 289,607,091.71	+ 17.85

ตารางที่ 4.5 เงินสมาชิกผู้ระหว่างปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	สมาชิกผู้ (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	3,134,655,100.00	-	-
2546	4,121,345,100.00	+ 986,690,000.00	+ 31.48
2547	4,536,887,800.00	+ 415,542,700.00	+ 10.08
2548	4,191,640,710.00	- 345,247,090.00	- 7.61
2549	3,249,134,100.00	- 942,506,610.00	- 22.49

ตารางที่ 4.6 เงินสมาชิกชำระค่านระหว่างปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	สมาชิกชำระค่าน (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	2,814,559,590.43	-	-
2546	3,718,220,695.84	+ 903,661,105.41	+ 32.11
2547	3,931,278,091.53	+ 213,057,395.69	+ 5.73
2548	3,050,206,100.90	- 881,071,990.63	- 22.41
2549	2,814,884,565.17	- 235,321,535.73	- 7.71

ตารางที่ 4.7 ลูกหนี้เงินกู้คงเหลือของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	ลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	2,106,397,470.64	-	-
2546	2,509,521,874.80	+ 403,124,404.16	+ 19.14
2547	3,115,131,583.27	+ 605,609,708.47	+ 24.13
2548	4,256,566,192.37	+ 1,141,434,609.10	+ 36.64
2549	4,690,815,727.18	+ 434,249,534.81	+ 10.20

ตารางที่ 4.8 กำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	กำไรสุทธิ (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (บาท)	อัตราเพิ่ม (ลด) (ร้อยละ)
2545	98,089,757.79	-	-
2546	96,817,328.90	- 1,272,428.89	- 1.30
2547	101,650,231.94	+ 4,832,903.04	+ 4.99
2548	122,676,438.24	+ 21,026,206.30	+ 20.68
2549	135,195,268.41	+ 12,518,830.17	+ 10.20

การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในช่วงเวลาปี 2545-2549 มีดังนี้

1. ด้านจำนวนสมาชิก

จากตารางที่ 4.1 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ณ วันสิ้นปีทางบัญชี 2545 มีทั้งสิ้น 7,353 ราย ในระหว่างการค้าดำเนินงานเป็นเวลา 5 ปีนั้น มีทั้งการเพิ่มขึ้นและการลดลงของสมาชิกแตกต่างกันไป โดยเพิ่มขึ้นจากการสมัครใหม่ของข้าราชการครู ถูกจ้างประจำ และพนักงานราชการที่มาบรรจุใหม่ การย้ายมารับราชการในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิจิตร และลดลงเนื่องจากสาเหตุการลาออก เสียชีวิต โอนไปสหกรณ์อื่นรวมถึงให้ออกจากทะเบียนสมาชิก ซึ่งสามารถแจกแจงได้ดังนี้ ในปี 2545-2546 จำนวนสมาชิกลดลง 1 ราย ปี 2546-2547 สมาชิกเพิ่มขึ้น 56 ราย ปี 2547-2548 สมาชิกเพิ่มขึ้น 112 ราย และปี 2548-2549 สมาชิกเพิ่มขึ้น 257 ราย ซึ่งการเพิ่มขึ้นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เป็นไปตามลักษณะการทำงานและสภาพธรรมชาติ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบผิดปกติดังใด ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ได้มีนโยบายรณรงค์ให้กลุ่มเป้าหมายสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยสังเกตได้จากปี 2545-2549 สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกออกระหว่างปีคิดเป็นร้อยละ 2.54 , 2.11, 1.69 , 1.41 และ 1.25 ของสมาชิกในแต่ละปีตามลำดับ ถึงแม้ว่าในระหว่างปีจะมีจำนวนสมาชิกออกอย่างต่อเนื่อง แต่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ก็สามารถรณรงค์ให้กลุ่มเป้าหมายสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์เพื่อทดแทนสมาชิกเดิมที่ออกไปเป็นสัดส่วนที่มากกว่าจำนวนสมาชิกที่ออกระหว่างปีคิดเป็นร้อยละ 2.73, 2.09 , 2.49 , 2.99 และ 4.75 ของแต่ละปีตามลำดับ นอกจากนี้จะมีการรณรงค์รับสมัครสมาชิกเพิ่มอย่างต่อเนื่องแล้วยังได้มีนโยบายสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่สมาชิกเดิม เพื่อให้สมาชิกเดิมคงสภาพการเป็นสมาชิก

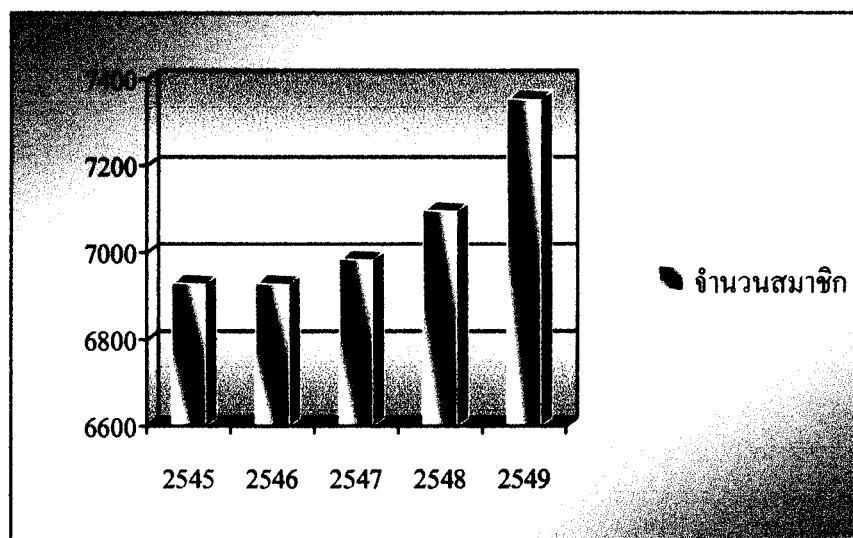
ของสหกรณ์ตลอดไปโดยจะเห็นได้จาก จำนวนสมาชิกออกระหว่างปีที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งการเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิก และการคงสภาพการเป็นสมาชิกอยู่ตลอดไปจะเกิดผลดีต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในด้านต่างๆ คือ

1.1 ทำให้มีการเพิ่มทุน เมื่อมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นของทั้งสองปัจจัยนี้จะมีผลทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีทุนในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

1.2 ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มกำไร เมื่อระดมทุนได้มากกว่าการใช้ไปของเงินทุน ทำให้มีเงินทุนเหลือ และสหกรณ์สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น ช่วยลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพราะ โดยปกติอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจะมีต้นทุนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก และเงินปันผล ให้กำไรสุทธิของสหกรณ์เพิ่มขึ้นด้วย

1.3 ทำให้เกิดการลงทุนเพิ่ม เมื่อมีส่วนต่างระหว่างทุนดำเนินงานที่ได้จากการระดมทุนกับการใช้ไปของเงินทุนสำหรับดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ ของสหกรณ์แล้ว สหกรณ์สามารถนำทุนส่วนต่างที่เหลือนั้นไปลงทุนเพิ่มได้ นอกจากนั้นการเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนจากการลงทุน และการลดลงของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ ย่อมส่งผลต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณเงินที่จัดสรรจากกำไรสุทธิไปยังส่วนต่างๆ มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ทุนสำรอง ทุนสะสม ไขน้สกรรการ และเจ้าหน้าที่ซึ่งในส่วนของทุนสำรอง และทุนสะสมนั้นเมื่อมีจำนวนเงินเพิ่มมากขึ้นก็สามารถนำไปลงทุนเพิ่มในปีต่อๆ ไปได้อีกด้วย

ภาพที่ 4.1 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2549” รายงานกิจการประจำปี 2549: 5

2. ด้านการดำเนินงานธุรกิจ

จากตารางที่ 4.2-4.9 แสดงข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด จะพบว่าสหกรณ์ได้ดำเนินงานเพื่อส่งเสริมฐานะความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิก ซึ่งนับเป็นวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วไปในการส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ รวมทั้งช่วยขจัดปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินของสมาชิกด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจด้านการส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจัดบริการให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิก และสำหรับด้านส่งเสริมการออมทรัพย์นั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด กำหนดให้สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินชำระค่าหุ้นเป็นรายเดือนแก่สหกรณ์และจัดบริการรับฝากเงินประเภทต่างๆ ส่วนในด้านให้กู้ยืมเงินพบว่าได้แบ่งการให้บริการด้านการกู้ยืมเงินออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งมีความแตกต่างไปตามวัตถุประสงค์การใช้เงินของสมาชิก จากผลการศึกษาสามารถแสดงการดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ได้ดังนี้

2.1 ด้านส่งเสริมการออมทรัพย์ จากตารางที่ 4.2 การสะสมเงินทุนในรูปแบบทุนเรือนหุ้น ณ วันสิ้นปี 2549 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วเป็นเงิน 1,752,920,670.00 บาท ซึ่งมีอัตราเพิ่มของทุนเรือนหุ้นโดยเฉลี่ยปีละ 149,677,280.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.06 และในปี 2548 มีอัตราเพิ่มของทุนเรือนหุ้นสูงสุดคือ 222,127,060.00

บาท คิดเป็นร้อยละ 15.64 และปี 2549 มีอัตราเพิ่มต่ำสุดคือ 110,370,100.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.72 คอปี ซึ่งการเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้นมาจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1 สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจึงทำให้สามารถระดมทุนได้มากขึ้น

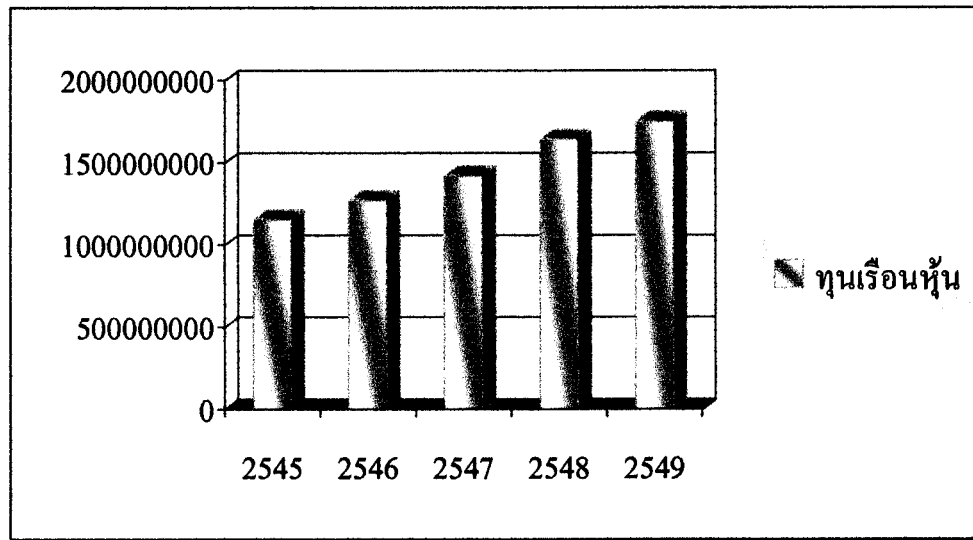
2.1.2 หุ้นในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เป็นหุ้นที่มีราคาต่อหุ้นคงที่ ซึ่งลักษณะของหุ้นที่ค่อนข้างไม่เปลี่ยนแปลงราคา ทั้งในภาวะบวกและลบ ทำให้ความเสี่ยงในการถือหุ้นมีไม่มาก (<http://topicstock.pantip.com/sinthorn/topicstock/2008/01/I6260702.html>) เมื่อเทียบกับหุ้นอื่นในตลาดหุ้นที่มีราคาขึ้นลงตามภาวะตลาดแล้ว การถือหุ้นในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด จึงมีความเสี่ยงต่ำกว่า ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สมาชิกหันมาให้ความสนใจในการถือหุ้นมากขึ้น

2.1.3 ความมีเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้สมาชิกมั่นใจว่าเงินออมในลักษณะการถือหุ้นของตนเองนั้นจะไม่สูญเปล่า

2.1.4 จากผลการศึกษาผลตอบแทนเปรียบเทียบกับจากการถือสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2518-2548 พบว่าหากผู้ลงทุนถือสินทรัพย์ในระยะยาวแล้ว หุ้นจะเป็นสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดกว่าร้อยละ 2,900 หรือเฉลี่ยปีละ 96.67 โดยผลตอบแทนที่ได้เป็นตัวแทนจากการถือหุ้นมากกว่าที่ได้จากการถือเงินฝากกว่า 3 เท่าและมากกว่าการถือครองพันธบัตรกว่า 1.5 เท่า โดยการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศอื่นๆ ทั้งสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น ที่หุ้นเป็นสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนในระยะยาวสูงสุดเช่นกัน(<http://www.set.or.th/ltf/30years.html>) ดังนั้น การถือหุ้นจึงเป็นการลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนในทางเลือกอื่นเมื่อเทียบกับการถือเงินฝาก และการถือครองพันธบัตร และเป็นการลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ

2.1.5 ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด

2.1.6 มีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง

ภาพที่ 4.2 จำนวนทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2549” รายงานกิจการประจำปี 2549: 5

2.2 การศึกษาด้านส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ได้มีการรับฝากเงินจากสมาชิก อันเป็นการให้บริการเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยความสมัครใจ ซึ่งเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เป็นการให้บริการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์เพียงประเภทเดียว โดยการฝากเงินสมาชิกสามารถฝากได้ 3 วิธี คือ

2.2.1 ฝากด้วยเงินสด เป็นการนำฝากด้วยเงินสดเข้าบัญชีฝากออมทรัพย์ให้ผู้ฝากเขียนใบฝากตามแบบที่สหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องครบถ้วนพร้อมด้วยเงินสดที่ต้องการฝากยื่นต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน

2.2.2 ฝากด้วยการหักจากเงินเดือน ณ ที่จ่ายโดยผู้ฝากจะต้องกรอกคำร้องตามแบบที่สหกรณ์กำหนดโดยให้ระบุระยะเวลาเริ่มต้นและจำนวนเงินให้ชัดเจน

2.2.3 ฝากโดยการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของสหกรณ์ ผู้ฝากจะต้องโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามของสหกรณ์ เมื่อผู้ฝากโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ฝากจะต้องแจ้งให้สหกรณ์ทราบในวันที่โอนเงินทันที โดยการส่งโทรสาร ใบฝากมายังสหกรณ์หรือโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่ เป็นต้น เพื่อที่สหกรณ์จะได้บันทึกการฝากของผู้ฝากลงในบัญชีเงินฝากของผู้ฝากได้อย่างถูกต้อง สมาชิกสามารถโอนเงินเข้าบัญชี

สหกรณ์โดยผ่านธนาคาร ดังนี้ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา และ ธ.ก.ส.

โดยผู้เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ สามารถถอนเงินในบัญชีของตนเองเท่าใดก็ได้ ตามจำนวนที่ตนมีอยู่ในบัญชี ทั้งนี้ ต้องมียอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีไม่ต่ำกว่า 10 บาทเสมอ

อัตราดอกเบี้ยของเงินฝากออมทรัพย์จะเป็นไปตามประกาศเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งสหกรณ์จะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป โดยสหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้เป็นรายวันและโอนเข้าบัญชีเงินฝากเดือนละครั้ง สมาชิกจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้

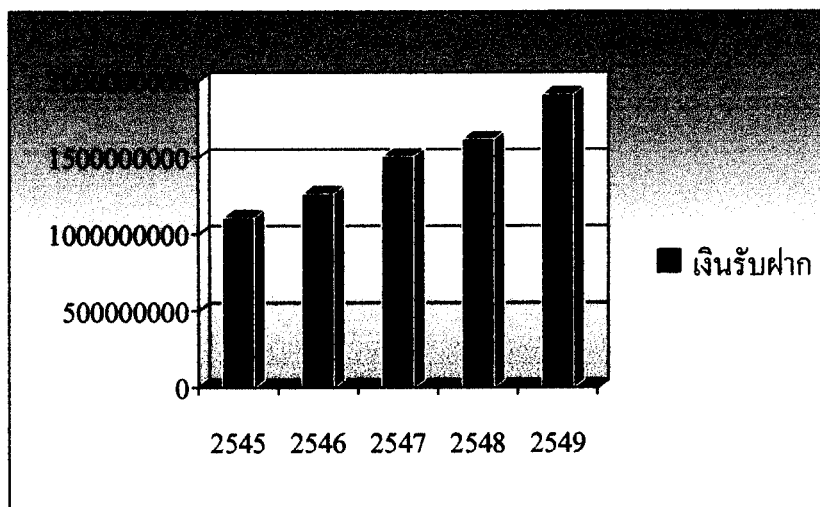
จากตารางที่ 4.4 จะเห็นว่า ณ วันสิ้นปีทางบัญชี 2549 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีเงินรับฝากจำนวน 1,911,807,190.01 บาท อัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยของเงินรับฝากในช่วงปี 2545-2549 คือปีละ 200,678,530.15 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.67 และพบว่าในปี 2547 มีอัตราเพิ่มสูงสุดคือ 242,982,439.36 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.19 และปี 2548 มีอัตราเพิ่มต่ำสุดคือ 113,319,239.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.51 ซึ่งปัจจัยที่มีผลทำให้เงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องคือ

1) จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัดเพิ่มขึ้น สมาชิกเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก คือ จำนวนสมาชิกโดยเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง จะสอดคล้องกับปริมาณเงินรับฝากโดยเฉลี่ยของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราเพิ่มขึ้นหรือลดลงในปีนั้นๆ ด้วย

2) รายได้เงินเดือนของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรซึ่งข้าราชการดังกล่าวจะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนปีละ 2 ครั้ง จึงทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น และย่อมส่งผลให้สมาชิกมีความสามารถในการออมเพิ่มขึ้นด้วย

3) ผลตอบแทนจากการออม การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด จะเป็นไปตามประกาศเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งสหกรณ์จะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป โดยสหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้เป็นรายวัน และโอนเข้าบัญชีเงินฝากเดือนละครั้ง จึงทำให้เงินฝากประเภทออมทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ซึ่งถือว่าเป็นเงินลงทุนระยะสั้นให้ผลตอบแทนสูงกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารอื่นที่ถึงแม้ว่าดอกเบี้ยเงินฝากจะมีอัตราเท่ากันแต่ก็คำนวณดอกเบี้ยให้เพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น และนอกจากนั้นดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ยังได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้สมาชิกหันมาออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เพิ่มขึ้น

4) ภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยหนี้สินมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับเงินรับฝาก เพราะหากสมาชิกมีภาระหนี้สินลดลงย่อมส่งผลให้สมาชิกมีความสามารถในการออมเพิ่มขึ้น โดยสังเกตได้จากตารางที่ 4.4 เมื่อนำมาคิดอัตราส่วนเงินรับฝากต่อสมาชิก ในปี 2546-2549 สหกรณ์มีจำนวนเงินรับฝากต่อสมาชิกหนึ่งคนเมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.15 , 18.24 , 5.81 และ 13.73 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าจำนวนเงินรับฝากของสหกรณ์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี และจากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาอัตราส่วนของหนี้สินต่อสมาชิกในปี 2546-2549 พบว่าสหกรณ์มีอัตราส่วนเงินให้กู้ต่อสมาชิกเมื่อเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 31.50 , 9.20 , (9.06) และ (25.20) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าจำนวนเงินให้สมาชิกกู้ระหว่างปีของสหกรณ์มีสัดส่วนที่ลดลง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการลดลงของเงินให้กู้ระหว่างปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุพิหาร จำกัดเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เงินรับฝากของสหกรณ์มีปริมาณเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 4.3 จำนวนเงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุพิหาร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครุพิหาร จำกัด (2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2549” รายงานกิจการประจำปี 2549: 5

2.3 การศึกษาด้านให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิก จากตารางที่ 4.5 พบว่าในปี 2546-2549 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีการให้บริการในด้านให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกระหว่างปีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.48 , 10.08 , (7.61) และ (22.49) ตามลำดับ ในด้านเงินสมาชิกชำระคืนระหว่างปีของ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในตารางที่ 4.6 พบว่าในปี 2546-2547 สหกรณ์ได้รับเงินชำระคืน จากสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.11 , 5.73 ตามลำดับ และในปี 2548-2549 เงินชำระคืนจากสมาชิก ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนร้อยละ (22.41) และ (7.71) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการลดลงของเงินให้ สมาชิกกู้ระหว่างปี 2548-2549 เท่ากับร้อยละ (7.61) และ (22.49) ตามลำดับ สำหรับเงินให้กู้ ระหว่างปีในช่วง พ.ศ. 2545-2549 สามารถแยกตามประเภทเงินให้กู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู พิจิตร จำกัด ซึ่งแบ่งประเภทเงินกู้ดังนี้

2.3.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน สมาชิกสามารถกู้เงินฉุกเฉินในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือมีเหตุอันจำเป็นรีบด่วนโดยสหกรณ์จะให้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินแก่สมาชิกผู้กู้คนหนึ่งๆ นั้น โดย กู้ได้ครั้งหนึ่งของเงินได้รายเดือนไม่เกิน 15,000 บาทส่งชำระไม่เกิน 3 งวด (เดือน) และต้องมีเงินได้ รายเดือนคงเหลือ ณ ที่จ่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

2.3.2 เงินกู้สามัญสมาชิกสามารถกู้สามัญได้ สำหรับการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ ต่างๆ โดย

1) จะต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ยกเว้น ครูผู้ช่วยและพนักงานราชการ ต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

2) สามารถกู้ภายใน 45 เท่าของเงินได้รายเดือน แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาท สมาชิกในสังกัดโรงเรียนเอกชน ครูผู้ช่วยและพนักงานราชการกู้ได้ไม่เกิน 15 เท่าของเงินได้ รายเดือน ในกรณีใช้ทุนเรือนหุ้น หรือเงินฝากออมทรัพย์ค้ำประกันกู้ได้ 90% ของทุนเรือนหุ้นหรือ เงินฝากออมทรัพย์

3) ต้องมีหุ้นไม่น้อยกว่า 25% ของวงเงินกู้ยืม

4) ต้องมีเงินเหลือรับ ณ ที่จ่ายไม่น้อยกว่า 20%

5) ส่งชำระเป็นงวดรายเดือนแบบธรรมดาหรือแบบก้าวหน้าไม่เกิน 120 งวด (สมาชิกที่เป็นครูผู้ช่วยและพนักงานราชการ ส่งชำระไม่เกิน 60 งวด)

6) สำหรับสมาชิกที่เป็นหนี้เงินกู้สามัญเดิมอยู่ จะขอเงินกู้สามัญใหม่ ในกรณีส่งแบบธรรมดา จะต้องผ่อนชำระหนี้ไม่น้อยกว่า 4 งวดและในกรณีส่งแบบก้าวหน้าจะต้อง ผ่อนชำระหนี้ไม่น้อยกว่า 6 งวด จึงจะมีสิทธิ์กู้เงินสามัญใหม่ได้

โดยที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีความสามารถจัดสรรเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก จนถึงปีทางบัญชี 2549ทั้งสิ้น 3,249,134,100.00 บาท สมาชิกมีความสามารถในการชำระเงินกู้คืน

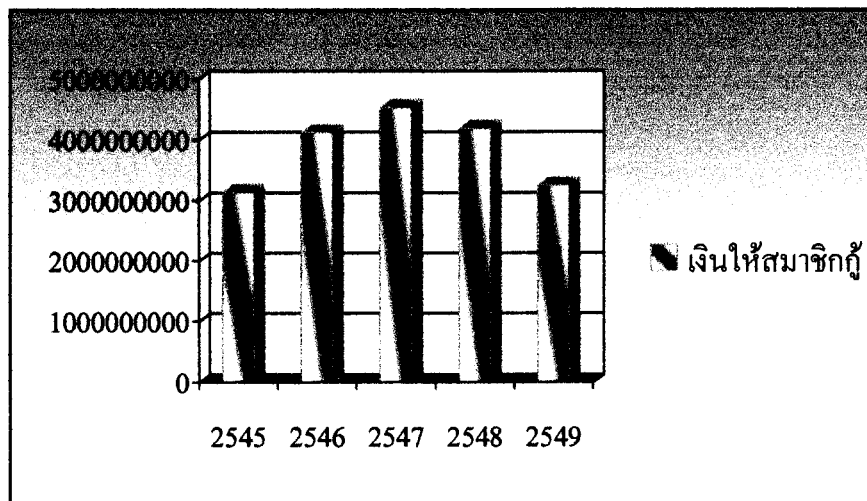
แก่สหกรณ์เป็นจำนวน 2,814,884,565.17 บาท และมีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 1,734,630.75 บาท ซึ่งหากเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินระหว่างค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อแล้ว จะพบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อปี 2549 เท่ากับร้อยละ 0.053 ซึ่งลดลงจากร้อยละ 0.069 ณ ปี 2548 นั้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีความสามารถและมีพัฒนาการในการบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ที่ดี จึงทำให้มีสัดส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่ออยู่ในระดับที่ต่ำมากดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.9 เงินให้สมาชิกกู้ระหว่างปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด แยกตามประเภท
เงินให้กู้ปี 2545-2549

ปี	เงินให้สมาชิกกู้ ทั้งหมด (บาท)	เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน (บาท)	เงินกู้สามัญ (บาท)	เงินกู้พิเศษ (บาท)
2545	3,134,655,100.00	40,764,100.00	3,089,590,000.00	4,301,000.00
2546	4,121,345,100.00	38,776,100.00	4,069,512,000.00	13,057,000.00
2547	4,536,887,800.00	47,777,600.00	4,442,478,200.00	46,632,000.00
2548	4,191,640,710.00	50,122,500.00	4,025,211,910.00	116,306,300.00
2549	3,249,134,100.00	60,509,500.00	3,118,648,600.00	69,976,000.00
รวม	19,233,662,810.00 (100%)	237,949,800.00 (1.24%)	18,745,440,710.00 (97.46%)	250,272,300.00 (1.30%)

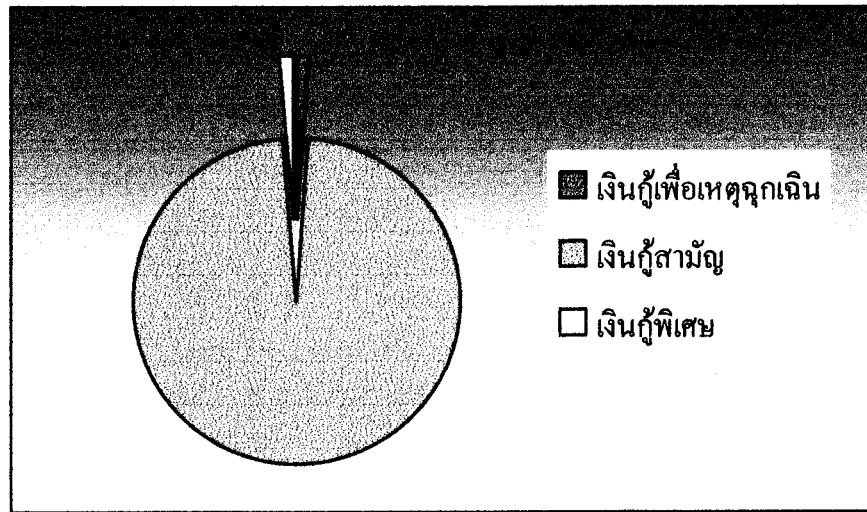
ตารางที่ 4.10 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	เงินให้สมาชิกกู้ (บาท)	เงินชำระคืนเงินกู้ ระหว่างปี (บาท)	ค่าเผื่อนี้สงสัย จะสูญ (บาท)	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ต่อเงินให้สินเชื่อ (ร้อยละ)
2545	3,134,655,100.00	2,814,559,590.43	2,272,215.87	0.072
2546	4,121,345,100.00	3,718,220,695.84	2,966,574.31	0.072
2547	4,536,887,800.00	3,931,278,091.53	2,220,828.87	0.049
2548	4,191,640,710.00	3,050,206,100.90	2,871,591.04	0.069
2549	3,249,134,100.00	2,814,884,565.17	1,734,630.75	0.053

ภาพที่ 4.4 จำนวนเงินให้สมาชิกกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2549” รายงานกิจการประจำปี 2549: 5

ภาพที่ 4.5 ส่วนประกอบเงินให้สมาชิกกู้ระหว่างปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด
(ค่าเฉลี่ยปี 2545-2549)

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 6

สำหรับเงินให้กู้ระหว่างปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในช่วงปี 2545-2549 ซึ่งจากข้อมูลได้แยกตามประเภทเงินให้กู้ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.9 และภาพที่ 4.5 ทำให้ทราบว่าโดยเฉลี่ยแล้วสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ได้จัดสรรเงินให้กู้ประเภทสามัญมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 18,745,440,710.00 บาท หรืออัตราร้อยละ 97.46 รองลงมาคือเงินให้กู้ประเภทพิเศษเป็นจำนวนเงิน 250,272,300.00 บาท หรืออัตราร้อยละ 1.30 และจัดสรรเงินให้กู้ประเภทฉุกเฉินน้อยที่สุด เป็นจำนวนเงิน 237,949,800.00 บาท หรืออัตราร้อยละ 1.24 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินการธุรกิจด้านให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกมีปริมาณธุรกิจมากที่สุด รองลงมาคือธุรกิจให้บริการรับฝากเงินและการสะสมทุนในรูปแบบเงินปันผลตามลำดับ

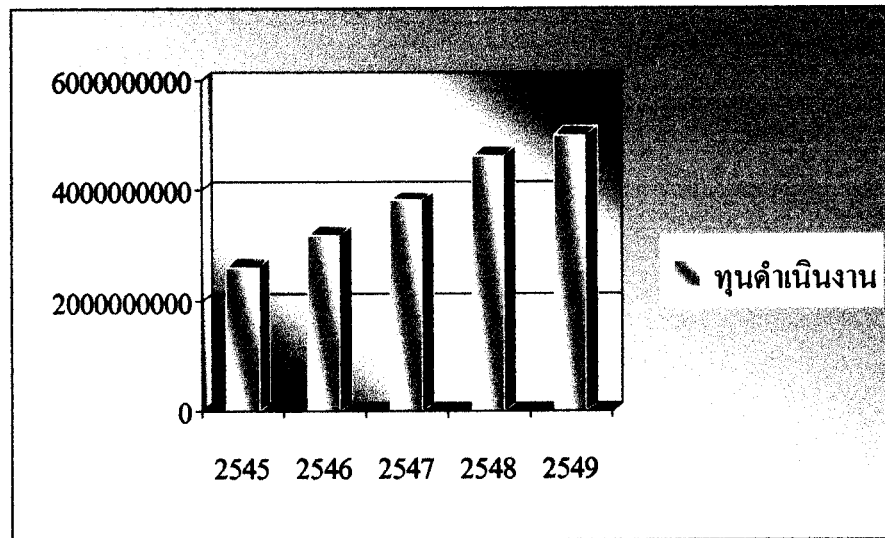
3. ด้านเงินทุน

จากตารางที่ 4.11 พบว่าทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ส่วนใหญ่มาจากทุนของสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมต่างๆ และกำไรสุทธิ คิดเป็นร้อยละ 45.32 ของทุนดำเนินงานโดยในปี 2545-2549 เงินทุนของสหกรณ์มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้น ทุนสำรองและทุนสะสมต่างๆ และกำไรสุทธิในแต่ละปี รองลงมาคือเงินรับฝากจากสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 38.44 และจากการกู้ยืมและเบิกเกินบัญชีธนาคารรวมกับหนี้สินระยะยาวอื่นๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 16.23

ของทุนดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านความสามารถในการจัดหาเงินทุนดำเนินงาน ทั้งในด้านการระดมทุน การระดมเงินออมจากสมาชิก และความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้เงินทุนจึงทำให้สหกรณ์ต้องจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกเพื่อเสริมสภาพคล่องเพิ่มขึ้น

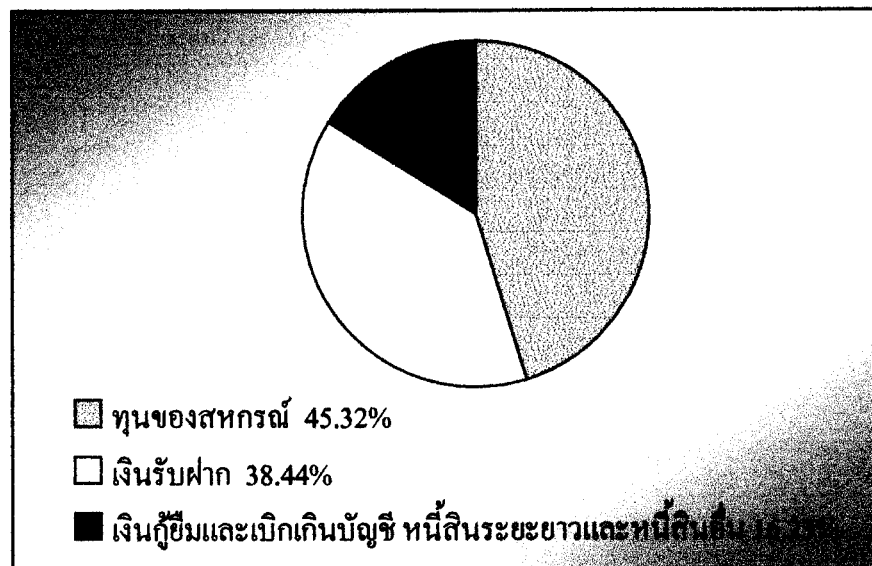
ตารางที่ 4.11 แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด แยกตามประเภทแหล่งที่มา ปี 2545-2549

ปี	แหล่งที่มาของเงินทุน			
	ทุนดำเนินงาน	ทุนของสหกรณ์	เงินรับฝาก	เงินกู้ยืมและเบิกเกินบัญชี หนี้สินระยะยาว และหนี้สินอื่น
2545	2,617,279,899.53	1,409,152,086.68	1,109,093,069.42	99,034,743.40
2546	3,202,951,762.30	1,542,389,822.01	1,265,898,419.68	394,663,520.31
2547	3,820,890,342.03	1,707,216,455.56	1,508,880,859.04	604,793,027.43
2548	4,649,723,437.92	1,963,722,290.22	1,622,200,098.30	1,063,801,049.40
2549	5,005,640,333.04	2,123,413,554.13	1,911,807,190.01	970,419,588.90
รวม	19,296,485,774.82 (100%)	8,745,894,208.60 (45.32%)	7,417,879,636.45 (38.44%)	3,132,711,929.44 (16.23%)

ภาพที่ 4.6 จำนวนทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2549” รายงานกิจการประจำปี 2549: 5

ภาพที่ 4.7 ส่วนประกอบของทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (ค่าเฉลี่ยปี 2545-2549)

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 26

4. ด้านกำไรขาดทุน

หากพิจารณาเฉพาะด้านกำไรขาดทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในตารางที่ 4.12 จะพบว่า มีผลกำไรอย่างต่อเนื่องทุกปี และในบางปีก็มีผลกำไรที่ลดลงอย่างไรก็ตาม สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ก็มีผลกำไรสุทธิประจำปีออกมาอย่างต่อเนื่องทุกปีโดยเฉลี่ยแล้ว สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีผลกำไรสุทธิเฉลี่ย 110,885,805.06 บาทต่อปี โดยปีที่ทำกำไรสูงสุดในช่วงนี้คือ ปี 2549 โดยมีกำไรสุทธิจำนวน 135,195,268.41 บาท และยังพบอีกว่าด้านรายได้ และค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีรายได้ส่วนใหญ่มาจากดอกเบี้ยรับ และรายได้อื่นๆ อันได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ ดอกเบี้ยตั๋วสัญญาใช้เงิน ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าบำรุงห้องประชุม ผลตอบแทนการลงทุนถือหุ้น กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และรายได้เบ็ดเตล็ด ส่วนด้านค่าใช้จ่ายนั้น ส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยจ่ายที่เหลือเป็นประเภทค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในกิจการสหกรณ์ฯ แยกเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้

4.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ เช่น เงินเดือนและค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา บำเหน็จเจ้าหน้าที่ ค่าสวัสดิการเจ้าหน้าที่ และค่าประกันสังคมและเงินสมทบ เป็นต้น

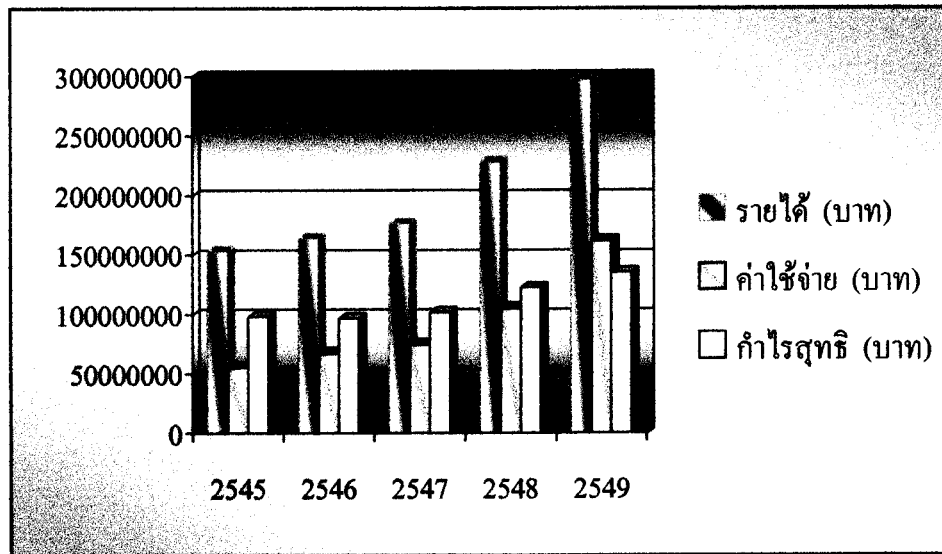
4.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ เช่น ค่าเสื่อมราคา สิทธิการเช่าอาคารตัดจ่าย สิทธิการใช้ซอฟต์แวร์ตัดจ่าย ส่วนปรับปรุงอาคารสำนักงานตัดบัญชี ค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ค่าซ่อมแซม ค่าเช่าอาคารหน่วยบริการ ค่าไฟฟ้าและน้ำประปา และค่าพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก เช่น เงินสมทบเงินฝากกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก เงินสมทบเงินฝากกองทุนเพื่อคุ้มครองสมาชิก ค่าใช้จ่ายเงินสวัสดิการคุ้มครองครอบครัวสมาชิก ค่าเบี้ยประชุมตัวแทนกลุ่มสมาชิก ค่าพาหนะตัวแทนกลุ่มสมาชิก และค่าตอบแทนตัวแทนกลุ่มสมาชิก เป็นต้น

4.4 ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่นๆ เช่น ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ ค่ารับรอง ค่าตอบแทน ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าของใช้สำนักงาน ค่าใช้จ่ายในการประชุมใหญ่ ค่าใช้จ่ายประชาสัมพันธ์ ค่าไปรษณีย์ ค่าโทรศัพท์ ค่าธรรมเนียมธนาคาร ค่าพาหนะปฏิบัติงานหน่วย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าภาษีโรงเรือน ค่าหนังสือพิมพ์ ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ค่าใช้จ่ายทุนการศึกษาวิจัย ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ ค่าจัดพิมพ์หนังสือรวม พ.ร.บ. ข้อบังคับค่าบำรุงรักษารถยนต์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทำความสะอาดสำนักงานสหกรณ์ ค่าตอบแทนการเลือกตั้ง ค่าของสมนาคุณ ค่าเช่าวงจรโทรศัพท์ ค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น

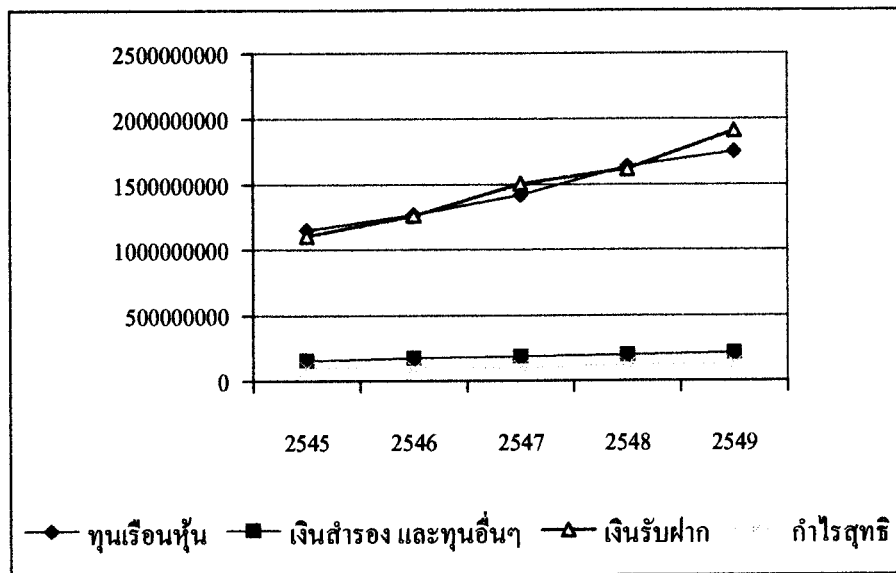
จากการศึกษาพบว่าในปี 2545-2549 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีกำไรเฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คนเท่ากับ 14,156.41, 13,974.79, 14,554.73, 17,288.11 และ 18,386.41 บาทตามลำดับ มีอัตราการเติบโตของกำไร (เมื่อเทียบกับปีก่อน) เท่ากับร้อยละ (1.30), 4.99, 20.68 และ 10.20 ตามลำดับ โดยสหกรณ์มีรายได้จากดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากการลงทุน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้เป็นผลมาจากสหกรณ์มีความสามารถในการจัดหาเงินทุนได้เพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีพบว่าส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ย ที่เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้น และเงินฝากจากสมาชิก ถึงแม้ว่าการระดมเงินทุน และเงินออมจากสมาชิกจะทำให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของสหกรณ์เพิ่มขึ้น แต่เงินทุนดังกล่าวก็สามารถนำไปลงทุนเพื่อสร้างรายได้แก่สหกรณ์เพิ่มขึ้น และเป็นการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่มากกว่าดอกเบี้ยจ่าย

ในส่วนของรายได้ ค่าใช้จ่ายและกำไรขาดทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 4.12 ส่วนภาพแสดงการเติบโตของทุนเรือนหุ้น เงินรับฝาก กำไรสุทธิ และทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด แสดงไว้ในภาพที่ 4.9

ภาพที่ 4.8 รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 27

ภาพที่ 4.9 จำนวนทุนดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2549” รายงานกิจการประจำปี 2549: 5

5. ด้านฐานะทางการเงิน

การศึกษาในด้านฐานะทางการเงินจะทำการศึกษาโดยพิจารณาจากด้านสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านสินทรัพย์ ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนจะประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ ลูกหนี้ระยะสั้น ดอกเบี้ยเงินให้กู้ระยะสั้น วัสดุคงเหลือ และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ได้แก่ ดอกเบี้ย ประกันภัยจ่ายล่วงหน้า ค่าเช่าวงจรโทรศัพท์ที่จ่ายล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ดอกเบี้ยเงินฝาก สหกรณ์อื่นค้างรับ และในส่วนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนก็คือรายการต่างๆ ทางด้านสินทรัพย์ ซึ่งไม่ได้อยู่ในสินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ เงินลงทุนระยะยาว ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รถยนต์ รวมถึงเครื่องใช้สำนักงาน และสินทรัพย์อื่นๆ ดังรายการแสดงสินทรัพย์ในตารางที่ 4.13 และภาพที่ 4.10

5.2 ด้านหนี้สินพบว่า ณ สิ้นปี 2549 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีหนี้สินรวมกันทั้งสิ้น 2,882,226,778.91 บาท ซึ่งในจำนวนหนี้สินดังกล่าวประกอบไปด้วยหนี้สิน หมุนเวียน ซึ่งได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืม เงินรับฝาก เงินฝากสวัสดิการเพื่อ สงเคราะห์ครอบครัวสมาชิก เงินฝากกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือผู้กู้ เงินฝากสวัสดิการ เพื่อสงเคราะห์สมาชิก และหนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย เงินช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก ดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อค้ำประกันค้ำจ่าย เงินค้ำจ่าย ดอกเบี้ยเงินบำเหน็จสมาชิกค้ำจ่าย ดอกเบี้ย เงินกองทุนเพื่อคุ้มครองสมาชิกฯ เงินรอตรวจสอบ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย เงินรอจ่ายคืน เงินเบิกเกินบัญชี และเงินช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก ส.ค.ช. นอกจากหนี้สินหมุนเวียนแล้ว ยังมีหนี้สินอื่น ประกอบด้วย เงินประกันเจ้าหน้าที่ เงินสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ เงินฝากกองทุนสวัสดิการบำเหน็จ สมาชิก เงินฝากกองทุนเพื่อคุ้มครองสมาชิก ซึ่งแสดงตามตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.11

5.3 ด้านทุนของสหกรณ์ฯ พบว่า ณ สิ้นปี 2549 มีทุนของสหกรณ์ฯ ทั้งสิ้น 2,123,413,554.13 บาท โดยมีทุนเรือนหุ้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดมีจำนวน 1,452,787,790.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.06 รองลงมาคือทุนสำรองมีจำนวน 179,671,685.95 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.27 และกำไรสุทธิรวมกับทุนสะสมต่างๆ ซึ่งได้แก่ ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆ โดยทุนเรือนหุ้นซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมีอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 11.06 ต่อปี ส่วนทุนสำรองที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญรองลงมามีอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 8.25 ต่อปี สำหรับตารางแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (ด้านทุนของสหกรณ์) ได้แสดงในตารางที่ 4.15 และภาพที่ 4.12 และภาพที่ 4.13

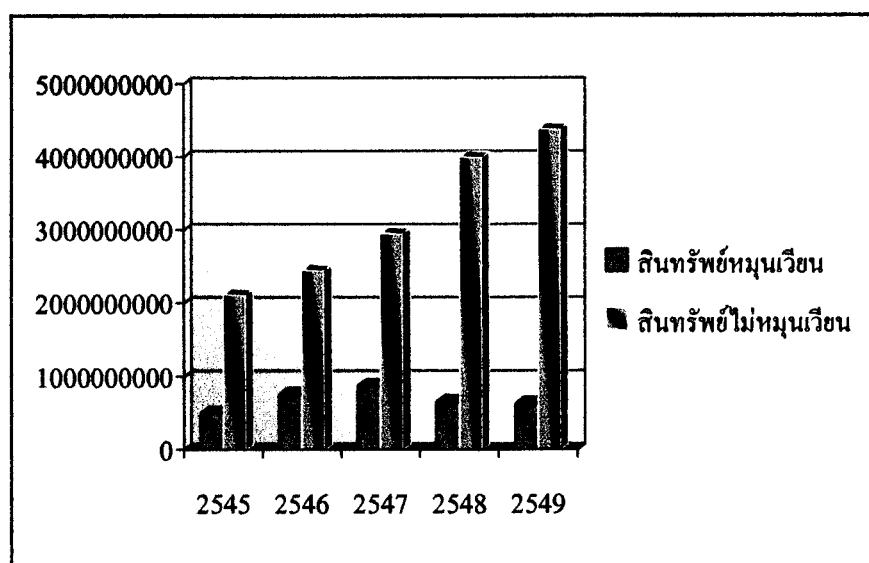
ภาพรวมในด้านฐานะทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในช่วงปี 2545-2549 มีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของสินทรัพย์ ทุนของสหกรณ์ และหนี้สินของสหกรณ์ โดยสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 82.30 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนซึ่งประกอบด้วยลูกหนี้ระยะยาวในปี 2545-2549 ถึงร้อยละ 99.50 , 99.34 , 99.49 , 99.42 และ 99.50 ตามลำดับ ในด้านทุนของสหกรณ์โดยเฉลี่ยร้อยละ 83.06 ของทุนทั้งสิ้นเป็นการเพิ่มขึ้นจากทุนเรือนหุ้น และในส่วนของหนี้สินที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 96.59 ของหนี้สินทั้งสิ้นเป็นหนี้สินหมุนเวียนซึ่งประกอบด้วยเงินรับฝากจากสมาชิกในปี 2545-2549 ถึงร้อยละ 93.84 , 77.60 , 72.47 , 63.54 และ 69.73 แสดงว่าสหกรณ์มีฐานะทางด้านการเงินที่ดีขึ้นจากเงินทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง กำไรสุทธิประจำปี ทุนสะสมอื่นๆ และเงินออมจากสมาชิกที่เพิ่มขึ้น (ดูจากจำนวนเงินรับฝากของสหกรณ์ ในตารางที่ 4.4) แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการกู้ยืมเงินของสมาชิกที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้สหกรณ์ต้องหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มเพื่อสนองความต้องการกู้ยืมเงินของสมาชิก โดยดูได้จากสัดส่วนเงินรับฝากต่อหนี้สินหมุนเวียนที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.13 จำนวนสินทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	สินทรัพย์ทั้งสิ้น (บาท)	สินทรัพย์หมุนเวียน (บาท)	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และสินทรัพย์อื่น (บาท)
2545	2,617,279,899.53	500,870,947.25	2,116,408,952.28
2546	3,202,951,762.30	756,457,301.56	2,446,494,460.74
2547	3,820,890,342.03	870,710,951.54	2,950,179,390.49
2548	4,649,723,437.92	658,045,284.95	3,991,678,152.97
2549	5,005,640,333.04	628,533,291.04	4,377,107,042.00
เฉลี่ย	3,859,297,154.96 (100%)	682,923,555.27 (17.70%)	3,176,373,599.70 (82.30%)

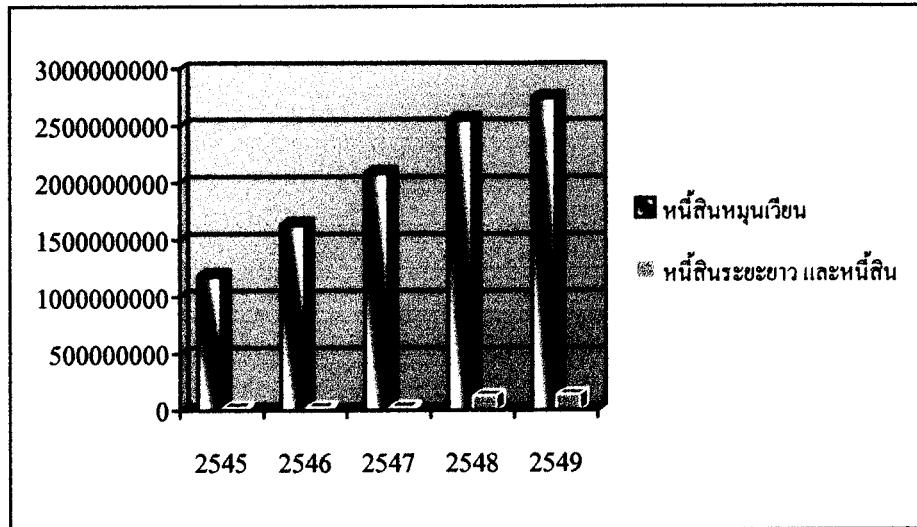
ตารางที่ 4.14 จำนวนหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	หนี้สินทั้งสิ้น (บาท)	หนี้สินหมุนเวียน (บาท)	หนี้สินระยะยาว และหนี้สินอื่นๆ (บาท)
2545	1,208,127,812.85	1,181,930,031.12	26,197,781.73
2546	1,660,561,940.29	1,631,223,796.57	29,338,143.72
2547	2,113,673,886.47	2,082,187,748.61	31,486,137.86
2548	2,686,001,147.70	2,553,217,662.98	132,783,484.72
2549	2,882,226,778.91	2,741,807,190.01	140,419,588.90
เฉลี่ย	2,110,118,313.24 (100%)	2,038,073,285.86 (96.59%)	72,045,027.39 (3.41%)

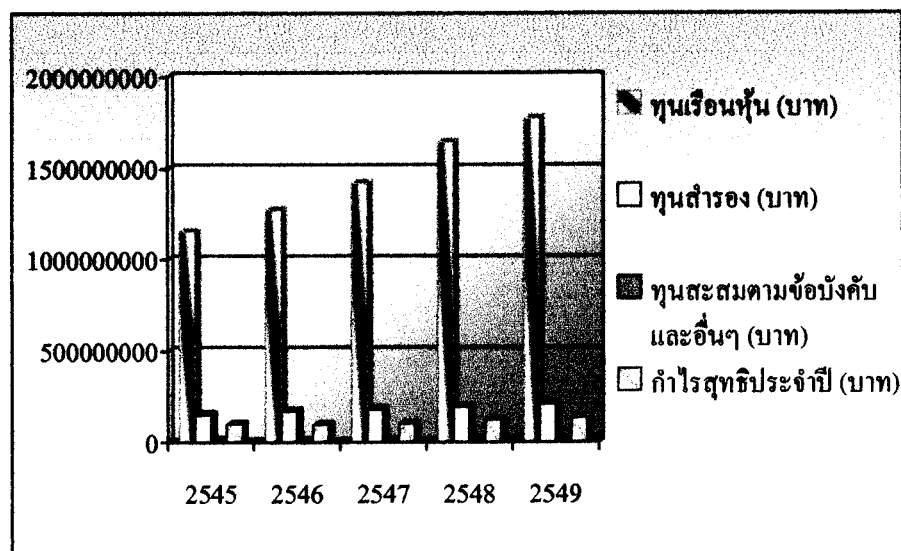
ภาพที่ 4.10 ฐานะการเงิน (ด้านสินทรัพย์) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 20

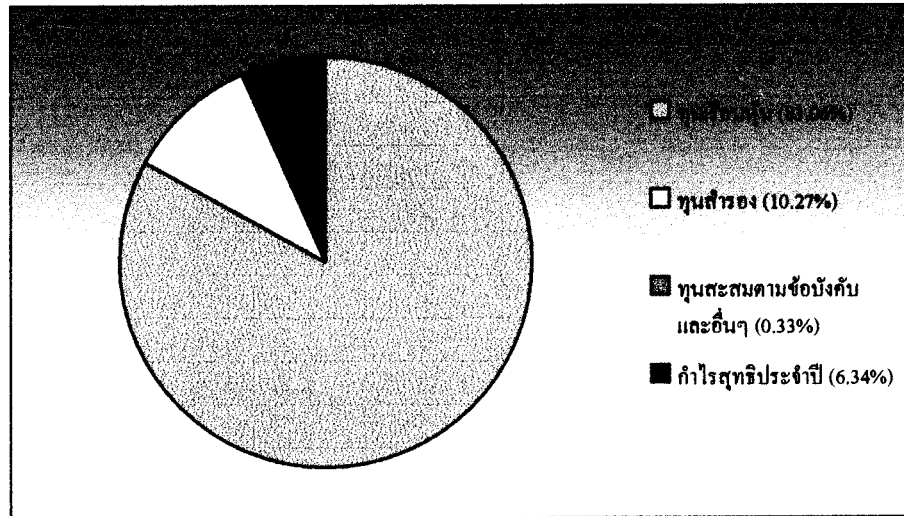
ภาพที่ 4.11 ฐานะการเงิน (ด้านหนี้สิน) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 20

ภาพที่ 4.12 ฐานะการเงิน (ด้านทุนของสหกรณ์) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัดปี 2545-2549

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 20

ภาพที่ 4.13 ส่วนประกอบทุนของสหกรณ์ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุพิจิตร จำกัด
(ค่าเฉลี่ยปี 2545-2549)

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครุพิจิตร จำกัด (2545-2549) “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์
ประจำปี 2545-2549” รายงานกิจการประจำปี 2545-2549: 20

ตารางที่ 4.15 การเปลี่ยนแปลงด้านทุนของสหกรณ์ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ปี 2545-2549

ปี	หน่วย : บาท				
	ทุนของสหกรณ์ฯ ทั้งสิ้น (บาท)	ทุนเรือนหุ้น (บาท)	ทุนสำรอง (บาท)	ทุนสะสมตามข้อบังคับและอื่นๆ (บาท)	กำไรสุทธิประจำปี (บาท)
2545	1,409,152,086.68	1,154,211,550.00	149,683,484.58	7,167,294.31	98,089,757.79
2546	1,542,389,822.01	1,272,317,220.00	168,534,335.32	4,720,937.79	96,817,328.90
2547	1,707,216,455.56	1,420,423,510.00	178,467,707.33	6,675,006.29	101,650,231.94
2548	1,963,722,290.22	1,642,550,570.00	193,066,498.40	5,428,783.58	122,676,438.24
2549	2,123,413,554.13	1,774,436,100.00	208,606,404.14	5,175,781.58	135,195,268.41
เฉลี่ย	1,749,178,841.72 (100%)	1,452,787,790.00 (83.06%)	179,671,685.95 (10.27%)	5,833,560.71 (0.33%)	110,885,805.06 (6.34%)